

Ruh

2010-08-21

Smullyan'ın *An Unfortunate Dualist* diye bir yazısı var, adamın biri ruhunun verdiği ağırlıktan kurtulmak için, sadece ruhu öldüren ama bedeni aynen yaşmaya devam ettiren bir ilaç içmeye karar veriyor. Sıkıntılarından haberdar bir arkadaşı gece gelip, adam uyurken bu ilacı kolundan adama zerkediyor. Adam sabah uyandığında, ilacı içip ruhunun hala kendiyile beraber olduğunu görüyor ve kızıyor...

Temelde *varlığı anlaşılmayan şey yoktur* diye özetlenebilecek bir düşüncenin tezahürü bu, *bir şeyi bir şekilde yok edemiyorsan zaten yoktur...* Sebebi de maddeyi ve ruhu ayrı şeyler olarak görme alışkanlığındaki dualist gelenek. İnsanlar, zira, sebepler aleminde açıklayamadıkları şeyler için sebep uydurmak zorunda kalıyorlar ve ruh bu sebeplerden biri, ruhun bedenden çıkmasıyla insan ölüyor, ruhun bedenle buluşmasıyla beden diriliyor, aslolan insanın ruhu oluyor.

İnsanlar, daha doğrusu *ulema* ruhun hesap kitabını yaparken, Allah'ın ruhlar alemine, madde aleminden daha yakın olduğunu keşfettiğinden herhalde, *mad-deci* deyince insanların anladığı *dinsiz*, *ruhçu* deyince de *dindar* oluyor. Halbuki, herhangi bir dindar kişi, ezberden de olsa Allah'ın madde alemine de ruhlar alemine de tam hakim olduğunu söyleyecektir, daha doğrusu öyle olması gerekir...

Ancak, tekrar olacak tabi, insan çay yaparken Allah'ın çayın demiyle ilgisini, çocuk yaparken tabiatıyla ilgisinden daha az görüyor. Çayın demi üzerinde Allah'ın hakimiyeti, çocuk üzerindeki kadar net değil gibi... Çay madde alemine mensup ama çocuğun bir de ruhu var ve ruh da işte burada, Allah'ın insanın tabiatındaki hakimiyetinin bir aracı olmuş oluyor. Ol sebepten, diyeceğim ki, ruhu olanın Allah'a yakınlığı ruhu olmayanınkinden fazla, hatta bazıları -sanki ikisinden birine dair kesin bir bilgileri varmış gibi- Allah'ın ebedi ve ezeli ruh olduğunu bile söylüyor.

Eğer Allah'ın madde ve mana üzerindeki tam hakimiyetini kabul ediyorsak, gerçekte ruh gibi bir araca ihtiyacı olduğunu düşünmek zorunda değiliz. Allah demlikteki çay yapraklarını nasıl biliyor ve takip ediyorsa, kişinin tabiatını tertip eden maddi sebepleri, hormonları, nöronları, beyninin, sinir sisteminin kan gitmeyen veya fazla kan giden yerlerini de bilecektir, hastalıkların veya kişinin tabiatının kişinin bedeninden ayrı, bağımsız bir mekanizma tarafından

yürütülmesine ihtiyaç yoktur. Buradan da, diyebiliriz ki, Smullyan ve materyalistler haklıdır, olmayan şey yok edilemez...

Velakin bu, ruhu *yazılımın* olmadığı bir devirde, bedenın yazılımını anlatmak için kullanılan bir kavram gibi görmemize ve bedenın (yani donanımın) olduğu gibi, yazılımın da Allah'ın emrinde olduğunu söylememize engel değildir. Elimizde bir bilgisayar yoksa programı çalıştıramayız, program olmadan da bilgisayar bir işe yaramaz. Ancak bu yazılımın bilgisayardan ayrı, müstakil bir varlığı olduğu anlamına gelmez, dahası program bilgisayar içindeki devreleri durumlarını değiştirebildiğinden, fiziksel bir karşılığı da vardır. Bunu insan bedenine uygularsak, insanın ruhu olması, bunun fiziksel sebeplerden arî olduğunu ifade etmez, ruhî durumların fiziksel sebepleri olması veya fiziksel sebeplerin de ruhu etkilemesi tabiidir, çünkü ruh bu fiziksel değişikliklerin programı, beden de bu programın vücuda gelmiş hali olabilir.

Ancak, insanın yazılımın bedenden uzaklaştığında ne olacağına dair geliştirdiği tüm hayallerin gerçekte tam da böyle, hayal olduğunu kabul etmesi ne kadar zaman alacak, göreceğiz.